

1. aš dō.under 'nυ.nəbitər zain - of n valk sain (dān)
briþ zē bā.ŋjē
2. miþ kame'ru.ʃ dē.i gadəblo.ʌp - of miþ kame'ru.ʃ
iʃ ā.nʃ blo.ʌp gaitiþ - *Opm. Z. : blo.ʌp gaitiþ gu.n
zou kunnen als er sprake was van „geregeld
werk”, bijv. eirapelydriþ gu.n - vrant kan, maar
is minder gebruikelijk.*
3. te.gʃʃw.ə.rəX spriþ za'lainoX mur masi'nu.l
|| mə'si.n ||
4. gru:biþ istu:r va:k
5. up dat sXp kre.gj zē vərʃxmelt bro.t
6. də'timərman etþ splntər in zīn viþər
7. dəsXpər sligde zīn lriþ of
8. in dat - of dē.i fēbrik iʃ niks tē zain
9. kumi:r'ər kmt - of miþ kmt - of mīn lācē
10. kaste'lain tap - of sXenX ū:s fa.iər glu:zþ bā.iər
m || bu:s || *pint onbekend* || - glu:skəs
11. braþ ū:s tvei kilo. - of va.iər punt ka:zþ - lācē ka:zþ
(dim. niet gebruikelijk).
12. zajeþriþ suk - of mitər vibþt dē.i kān vin
'updrupkj
13. ai dra:igde mi mitþ knapəl - of n baþəl - of ai vul
mi ha:up -
14. kepsin kne:je zain
15. vastnυ:þriþ *(niet gebruikelijk)* vort naifəl merfiert
16. X bīm blide dak naiþ 'mit' ər gū.m bīm
17. 'ikeþt naidυ.n'ar
18. vəl et dυ.n - dē.i dur 'ānXkumt
19. spmē - 'spməvəpē - 'spməvəpim - 'kəpstābər
20. petē - matšē - bā.ŋjē - of bənā:ut - vā:ide - put-
stō.ule - e.gē - kirkert - sXo.ʌlāpər *is de alg. naam
voor vlinder; men onderscheidt vrtē en ro.dē
sXo.ʌlāpərs - het woord vlinder is moderner.*
21. dē.i ke:rj mə.ʌk dē 'haile ve:rj t'amt slv.gj
22. ksel di kra.lcəs ge.bim
23. əpəlānt letþ bēldo:l sXe.pim slo.pim
24. ajet vələš n be.t faþ vnt a.t
25. ge.f mi tve.i braide stāiþ - braiderþ - dē braitstþ
26. dat 'stāntþe.lj stā:itv:r naiþ mer
27. dē.i man etþ le.bmþ aš n pims - of aš n luš upim
ze:rē kōp
28. dē dyvəl iʃ naiþ m dē.məl ble.bim
29. iʃXo.ʌlkmdər bim mit' dme.star nu.dze. vət
30. ikentōX naiþ kō.n vər daklur bm
31. dē baistþ driþkj gerþ sluber || līnzv.st ||
32. ai kēnaiþ ā.ntva:k Xu.n ajet m da:ls ||ke.l ||
33. zet mi e.bim dē.i beziþ up stv.lē - of mv.k mi
e.bim n stv.l m dē.i beziþ || ste.kj ||
34. ne. mit ke.gəls vortər naiþ mer spō.lt - of ke.gəlþ
dō.unzē te.gʃʃw.ə.rəX naiþ mer
35. he. keþtia.ltvē.i mv.l ro.ʌpim
36. dē.i pe:rē iʃ naiþ rip dʃ zit nōg n vrtē pʃim
37. zē bim vut nu.tlā:nt - of zē bim nu.t'lā:nto.u
38. sajedum 'erst sīn ge:ld up vʃim - of sajed'erst sīn
ge:ld mit upmv.kt
39. ai zelþ no.iþ viþ breg
40. sai iʃ de:lftē van ər me:lku:it
41. dē mūn mə.ut sīn vra:u besXa:rip
42. mdē mu (= de Mude, een kanaal) zwep is
Xevur:lēk
43. ajetþ bēldē prv.cəs vmdadē sta:rkis
44. vi mə.ʌtþ dvr:de:lftē van ebm en'i dā:nder ə:lftē
45. əlpmi e.bim dē.i le.dī'kunt 'uptilþ - krabē *is een
oud woord voor „ledikant”; met be:rē wordt meer
de inhoud bedoeld : kəpde:riþ butriþ*
46. ūmš metsəlur iso. vət aš n slā:kā
47. zajeþriþ vet vət:vitstē spriþ ken || vednšXup ||
48. (d)bo.mkve.kər zel dē bo.m ēnþ
49. dō.u e.rst fē.nstər - of tru.maiš dʃXtē
50. (t)begantē lydþ vət:tkē:rkda:nt
51. (niet)spre:ie - 'kirkert - vərspre:idiþ - utspre:idiþ
(niet gebruikelijk) - vərbra:idiþ *(idem)* - utþbra:idiþ
- 'vərbera:idiþ - mize strē.dþ - n'bo.toram sme:riþ
52. dē.i vra:u etþ ər v:r ə:fkniþim lv.ʌp
53. zīn vu.dər etþm zēš ju:r nu.tsXo.ule gū.n lv.ʌp
54. kebvmto:frυ.dþ vū zo. lv.t bitvuter laņš tē gu.n
55. vu.lē ve.rzþ zaije - of zvXt men nait fē.l m
dizē stre.k
56. stāiþ potþ bim nait fē.l ve.r *(equivalent van
„aarden” onbekend)*
57. — šta:ij bi dō.bmþ - dert
58. in mer:t ist nōX tē kodj vū tē kutsþ
59. dē.i ke:rzē gefþ eldər lXt ē:n
60. ai truktpe:rj ā:ntstert - of ā:n zīn stert
61. dō.u kvamijirider ju:r - of al ju:r up tkermis
62. dē pu.tər zē. da:š ūmš lai(v)mə'nər vulmv.kt is
63. du za:Xst mi ve:l mur tiš n ze.st nikste.gj mi
64. tsvalfkəs kō.m a.l ga:u'vər
65. ga:ist fān'dv.gē naiþ ānt kv:rtspō.lþ
66. lazþ 'zai 'o.k Xe:rþ ke.zē || e.tþ ||
67. zīm mo.tər is kə'pot - of stukt ai 'kenaiþ vidər
68. tetþ haite dag vətst mur tiš n 'za:Xt v:bmþ
69. dat junXjē loþt vblo.dē vo.u.ʌp
70. dʃ zitþ sXē:rē - of n burstē m dē.i ka:mē - of
krukē
71. kvul dadē postþo.dē - of braiþmlo.pər n braif
bro:gdē
72. ta:rte dat mi zē:r - keptānta:rte *is erger :
hartkvaal*
73. ikenaiþ mit dva:rþbaņš vmgv.n
74. nu. tsXoft spānvətpe:rt fē:r dē nē:je karē - of
vāpkurē = *boerenkar op drie wielen, d. w. z.
klein wóór.*
75. X bim be.cē kō.rzēX - of keþim be.cē kō.rzē vūn
vamədəX o.k ail
76. (t) kē.ŋk sīn zē.n etþ o.k sol'du.t vətst
77. vaistu o.kj ste:lmv.kar vo.p - n bo.gē
78. dē.i ro.zþ ebm lā:ŋjē dō.rps
79. klō.fdr gāin spir van || vo.r ||
80. tkmt vāš dō.t fē:r datset dē.pim kvþ
81. aiet lo.pndē o:ri ēn tru.ndē o.gj
82. ər vʃjē iʃ mit n kē:rfkē nu.ʃ bus Xu.n a:nt
bruməls plukj *(dim. van dōXtər niet gebrui-
kelijk)*
83. dvr iʃ n tre. van dē.i ledər
84. ai zedē zīn strōtē o.pim - of strōtō.pim
85. dē mē:snþ zōXtþ andərš niks - of niks andərš
a:s Xē:lþ ēn riþdum
86. ər mund iʃ drō.gē vūn dē:rst
87. dē.i ve.X loþt krum dvr lo.pjejuum

88. iko:gdē vœ:rdlæcə juŋ ŋ trumkə - of kəp dlæcə juŋ ŋ trumkə kə:Χt
 89. (*)se.gəbuχ istuktŋ kœ:rstə || slukj - slo.k - slo.kj ||
 90. zīn laicə wæs kœ:rt mur mo:i
 91. mtsXa:rə ist noX talər bæ:stə - of up bæ:stə
 92. ŋ sXatər mo.ut Xə.ut ky:rŋ kəp
 93. zœ.yχ əs nu.min 'ə.ut - of zœ.yχ min 'ə.ut əs up
 94. kvait naiŋ vu:(r)kum zœ.yχpmə.ut
 95. ŋ ko.ələ keldər is Xə.ut fœ:rþba:ier
 96. kmuŋ 'ozəblo.udriŋkj um a.ıntəstær:ikj
 97. kmə.ut ə:rst'fe.və.uər mtstæ:lə krœ:in || və.uər-mən ||
 98. mīm brœ:ier is mœ:i
 99. (d)mæ:lɸfentər etj lā:ŋə lo.p
 100. dæ:i zupm is danēn zu:er sty:r um dŋ miŋ vœ:r'um
 101. vi zulu dæ:i patə wəl dempm kiŋ ŋ y:r || 'vul mu.kj ||
 102. dər is up um niks ā:ntə mæ:rɸkj - sə'ky:r
 103. ai kumt no.it ŋ mœ'nytelu.t
 104. mi'tv.li bŋ bær:rgj || vy:r || spæ:in ||
 105. dŋ:stu dŋr up drukj
 106. mdæ:if'sil əbŋ zəp stv fən (d)brug ə:fjæ:Χt - of ə:fv:rŋ
 107. mœ.ustaiŋ mu.l ko.m ēnzain ū:s fo.ləə
 108. ai is fanstæt ko.m miŋ ŋ dike knpkə vul gæ:lt
 109. dæ:i dœ:rə is fūm bə.kjə:ltj mu.kt
 110. ŋ getra:udə vræ:u mœ.ut næ:in kj
 111. kəpi:r 'grasæ:it mur tvəs Xāin gə.ut su.t
 112. də bræ:ar zæ:Χt dat noX tē dŋr is um tə bær:ŋ
 113. bær:kj - iχ bær:k - du bær:kst - ai bær:kt - bær:gde - vi bær:kj - iχ bær:gde - du bær:kstə - ai bær:gde - vi bær:k(t)j - vi əbŋ bær:kt
 114. baidŋ - iχ bai - du batst - ai bat - vi baidŋ - baidŋ vi - of baivə - iχ bo. - kəp bo.əŋ - bo.əŋ zaiə.k
 115. tŋŋ klæ:inçə - of ŋ læcə mur ŋ fæ:inə
 116. kē:stir æ:ier kri:gj up mæ:rt
 117. ai et sæ:Χt dædē ā:m mi dē:ŋkj zel
 118. dæ ma:it se. dæ:də gœ'lika:r
 119. dŋ væ:zŋ vif pri:zŋ
 120. vnder dæ:i əkəlbo:m lrgj bə.ldekəls
 121. tvutər ko.kt fut - of so. - tko.gdal
 122. tœ:rs noXrœ:yn tŋ nœg mur 'nəŋ ma:it
 123. dæi fy - of stŋp mu.kj zə midə do.lə vŋŋ a:i - mayonnaise is een modern cultuurwoord ; ook saus (so.us) is geen dialectwoord
 124. dat bo.mkə zel dŋr slæ:Χt wæ:zŋ kəp || grœ:in ||
 125. dæ pastər et Xə:iə vin
 126. v:ŋ ə:lus is vbræ:nt
 127. (d) mæ:lk spæ:it ko.utə.utju:rut
 128. (t) kœstər lat - kry:s - kry:zŋ
 129. dæ:rms fantkvrə bu:gj dœ:r vnder dæ vræ:Χt
 130. dæ ba:ide dytsərs kvæp butŋ - of butpde:rə
 131. zəbŋ um bunŋ ēn blæ:u a:ŋp
 132. dæi fy - of stŋp is væ:dæn - is flæ:usk - is laf
 133. dŋ hXtŋ diχə lŋ:gə snæ:i
 134. tŋ ŋ aivəgæ:it lə.dŋ dakti zainəp
 135. rœ:tərdam vœ:rt nu hail(ə)mu.lnæ:jə stæt
 136. dœ:un - iχ dœ.ut - du datst - ai dat - vi dœ.ənt - i dœ.ənt - zai dœ.ənt - iχ dœ.t - du dœ.st - ai dœ.t - vi dœ.ənt - i dœ.ənt - zai dœ.ənt - dœ:tk tat - dœ:iait mur - dœ.ənt zait mur
 137. dœ:pm - dœ:pklait - (ənbek:) - dæ səl'dv.tŋ
 138. dœ:rsŋ - ai dœ:rst - ai dœ:rsdē - ai et darsŋ - of dœ(r)st
 139. bŋ - iχ bŋ - du bŋst - ai bŋt - vi bŋ - i bŋ - zai bŋ - bŋdai - of bŋdē - bunai - of bunə - kəp bŋ
 140. Lokale Landmaten : de gebruikelijkste maat is da:imt = 1/2 Ha - Daarnaast rœ:u = 1 are - bänder en ək'tvrə (= 1 Ha) zijn cultuurwoorden - spmt en mat zijn als oppervlaktematen geheel verouderd.
 141. Lokale Waternamen : dæ mu - tjæmə - 'busko.l daip - 'duldert (= Dollard) - dœ:l'æ:jə (= Ae).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is fīndər'və:l

De inwoners heten fīn(dər)və:lmə:rs

Hun bijnaam luidt tærkj

Aantal inwoners : ± 3300.

Taaltoestand. Voornaamste plaatsen : tlo:uX (= 't eigenlijke dorp Finsterwolde) - də'gə:lfo:ŋ - 'aikamp vœ:n'u:zŋ - 'ganzədik - hujərəgə wulf - 'muderlā:nt - 'kœstfœ(r)lo:rŋ - ra:ider'paldər - 'a:rdŋbœ:rX

Volgens zegslieden spreken alle inwoners van de gemeente Finsterwolde 't zelfde dialect, behalve Kostverloren, dat „een apart taaltje” heeft : meer naar de kant van Drieborg. Daar zeggen ze [nu] = nu (F. nu) en spreken ze van de ro.f fān de klumpə (= de kap v. d. klomp). Wat in F. ə:l is (een van intimiteit getuigende vocatief, ook tegenover kinderen) is dāár vŋr (= vader). Dit alles volgens zegslieden.

Finsterwolde heeft een agrarische bevolking, met een overschot van landarbeiders ; er is geen industrie, maar er werken wel veel arbeiders elders, met name in Winschoten (industrie).

Zegslieden. 1. J. Modderman ; geb. 1896 te Finsterwolde ; V. en M. van hier ; heeft hier altijd gewoond ; melkboer ; spreekt dialect.

2. E. Abbas ; geb. 1891 te Finsterwolde ; V. en M. van hier ; heeft hier altijd gewoond ; landarbeider ; spreekt dialect.